

Referat från seminariet om Skogens roll för samhällets utveckling.

Seminariet ägde rum den 9 oktober i Luleå på LTU Aula Aurora. Det var arrangerat av Övertorneå kommun med samarbetspartner Sveaskog, LKAB, SLU, LRF Norrbotten och Centek.

Moderator var Lars Pekka.

Deltagare var: Roland Kemppainen kommunalråd i Övertorneå, Kenneth Sahlén SLU Nils-Olof Lindfors LRF Norrbotten, Krister Nilsson Prime, Marcus Öhman LTU Mårten Larsson Skogsindustrierna, Jonas Lundström Handelskammaren Britta Jonsson Lindvall Trädhotellet i Harads

I debatten deltog dessutom Urpo Taskinen Naturskyddsföreningen.

Utgångspunkten för seminariet var Skogsbrukets och basindustriernas stora betydelse som jobbskapare i Norrbotten. Dessutom skogens betydelse för att minska växthuseffekten genom att binda koldioxid.

Vid seminariet presenterades resultat från Artic Boreal Climate Development (ABCD) i Övertorneå kommun. Man presenterade där ett tänkt handelssystem för skogliga koldioxidkrediter. Syftet med projektet sades vara att skapa ekonomiska incitament för skogsägare att sköta skogen med ökad tillväxt och därmed minska klimatförändringarna, främja energiomställningen och öka sysselsättningen.

Seminariet inleddes av Övertorneås kommunalråd Roland Kemppainen som presenterade Övertorneå kommun och hur de arbetar med skogen som utvecklingsmotor. Övertorneå är Sveriges första Eko-kommun. De har bl.a. 24 vindkraftverk i kommunen. Han presenterade hur de på olika områden försöker utveckla den fossilfria energin. Han påtalade att ett fullskaligt uttag av biobränslen skulle ge stora ekonomiska effekter och skapa många jobb i kommunen.

Kenneth Sahlén SLU var nästa talare, han är den som gör grundjobbet i ABCD projektet, han sammanställer alla insamlade data. Han inledde med en historik om skogens utveckling under 75 år. Enligt vad han berättade hade den svenska skogen under de senaste 75 åren i genomsnitt bundit 70 miljoner ton koldioxid per år. Samtidigt hade våra svenska utsläpp varit i genomsnitt 63 miljoner ton koldioxid per år. Slutsatsen var att vår svenska skog hade bundit mer koldioxid än vad hela vårt samhälle hade släppt ut.

Skogens koldioxidbildning varierar med skogens ålder. Efter avverkning sker avgivning av koldioxid från stubbar och grenar samt från marken under många år. Vid 40-60 år är bindningen maximal. Bindningen beror på hur mycket barr och blad det finns. Alltså mera barr – större koldioxidbindning, Dessutom mera träd – mera barr. Han visade exempel på att om man tillför kväve så ger det också mera barr (kan ge nära 4 ggr mer tillväxt).

Han menade att man genom en förbättrad skogsskötsel, med avverkningar var 100:e år, kan binda mer än dubbelt så mycket koldioxid jämfört med att bara låta skogen stå under 300 år. Han hävdade också att varje kubikmeter i tillväxt, skörd och användning av virke, kan ge en reduktion av koldioxidutsläppen med 575 kg och en ökning av koldioxidbindning i träbaserade produkter i samhället med 300 kg.

Detta innebär en årlig utsläppsreduktion i Sverige på 50 miljoner ton koldioxid och ett ökat lager av 25 miljoner ton koldioxid i träbaserade produkter. Detta är alltså skogens klimatnytta. Han hävdade att kalhyggeskogsbruket är bra för klimatet. Kontinuitetskogsbruket hävdar han ger mindre tillväxt och därmed mindre koldioxidbindning.

Nils- Olof Lindfors LRF var nästa talare, han presenterade ABCD projektet. LRF arbetar för att få ett koldioxidneutralt Sverige 2050. Han påtalade att våra föryngringsytor är jordens lungor och skapar den mesta syreproduktionen.

I projektet har de tagit fram ett förslag till handelssystem, utvecklat sedan 2005. Detta genom Kluster i skogsbeståndet. Man räknar ett större område och inte enskilda skogsägare. Genom detta får man då en kontinuerlig och varaktig bindning av koldioxid. Man skapar således en koldioxidkredit som i deras fall LKAB köpt. Nils-Olof påtalade att det endast är den av människan skapade ökade tillväxten som får räknas som kolsänka. Den ökade tillväxten har skapats genom Föryngring, Røjning och Näringstillförsel.

Projektet har lett till följande. Man har fått extra inbindning av 58,3 tusen ton koldioxid över en period upp till 20 år. Dessutom får man en ökad tillväxt av skogsråvaran.

Krister Nilsson delägare i Prime fick sedan ordet. Han pratade om hur klimatpolitiken genom åren har utvecklats särskilt rörande skogen. Han rubrik var ”Skogens roll i klimatpolitiken”. Han berättade bl.a. om hur Sverige resonerade inför alla de internationella klimatförhandlingarna som han varit med om.

Visionen är idag att Sverige år 2050 inte har några nettoutsläpp av växthusgaser i atmosfären. EU har som mål att koldioxidutsläppen skall minska med 20 % till år 2020 jämfört med 1990 års nivå.

Sverige har hittills sagt att man inte skall räkna skogens inverkat i klimatarbetet. Idag verkar man vara på väg att ifrågasätta detta ställningstagande.

Marcus Öhman LTU var nästa talare. Han pratade om användandet av bioenergi. Han visade att en stor del av skogsråvaran inte nyttjas idag, det handlar då om stubbar m.m. Han visade också på många möjligheter att merutnyttja detta i Norrbotten bl.a. inom gruvnäringen. LTU arbetar också med vattenkraft- och vindkraftsfrågor men i huvudsak med bioenergifrågor.

Mårten Karlsson från Skogsindustrierna pratade om skogsindustriens betydelse för samhälsekonomin. Sverige har bara 0,7 % av världens skog men Sverige är näst störst i världen vad gäller export av produkter från skogen, bara Canada är större. Vi har alltså ett mycket effektivt skogsbruk. En stor del av befolkning i Norrland är sysselsatta med skogens produkter.

Han hävdade att skogens tillväxt i Sverige med 1 % per år är så stor att om alla länder i världen hade samma utveckling så skulle vi inte ha någon ökning av koldioxidhalten i atmosfären. Han hävdade att nyttan ur miljösynpunkt är större genom att använda skogen som vi gör idag än att låta den stå.

Han påtalade också att det finns risker med att se skogen som kolsänka i stället för kolflöde.

Jonas Lundström Handelskammaren Han pratade om skogen ur ekonomiskt perspektiv. Han visade en karta som visade var tillväxten är som störst, den kartan visade att vi i Sverige har viss tillväxt men inte stor i jämförelse med andra länder.

Britta Jonsson Lindvall var den sista talaren, hon och hennes man driver Sveriges produktivaste skogsmark genom Trädhotellet i Harads. Hon berättade om hur de fick sin idé om trädhotell och visade hur de utvecklat de olika ”kojorna”. Idag har de 5 rum för uthyrning.

Efter dessa presentationer följde en debatt där även Urpo Taskinen från Naturskyddsföreningen deltog.

Efter några korta presentationer av de övriga så fick Urpo presenter vad han hade för utgångspunkt. Det sammanatades i ett ord LIV. Han framhöll att de tidigare föredragningarna hade ett gemensamt – de pratade inte om bevarande av livet. Urpo framhöll att det var delar av ABCD projektet som han inte tyckte var bra för miljön, t.ex. gödslingen. Han tog situationen i Arktis som utgångspunkt för sina synpunkter. Han visade IPCC framtagna bild av isläget, det läge som forskarna 2007 trodde att man skulle nå i slutet av 2000-talet – den nivån har man nått redan idag 2012. Han framhöll också att ABCD projektet inte i första hand tagits fram för att rädda klimatet. Det korrekta spåret är att snabbt minska koldioxidutsläppen. LRFs ordförande påtalade vikten av dessa samtal för LRF vill inte fördärva miljön utan stärka miljöarbetet. De vill genom gödsling sluta kretsloppen.

Urpo sa också att han tyckte att resonemanget om Kluster var intressant att tänka igenom.

Urpo fick medhåll från flera talare att det måste till åtgärder på många områden för att klara klimatmålet.

Roger Mannberg från publiken tog upp frågan om den biologiska mångfalden. Han sa att vi nedanför odlingsgränsen har mindre än 2 % skyddad skog trots att forskarna anser att vi bör ha 20 %. I svaret fick han veta att det i första hand är en ekonomisk fråga.

Urpo kommenterade det med ”Naturen kan inte mätas i pengar”.

Under debatten fick Urpo också möjlighet att åskådliggöra tidsförhållandena. Han tog Royal Society rapport 2010 om när vi når 4 grader över förindustriell nivå som exempel. Deras bästa bedömning är att vi når 4 grader 2070, men om återkopplingsmekanismerna blir starka så når vi det 2060. Vi har alltså mycket ont om tid om vi inte skall gå över 2 grader som är EU målsättning. Urpo ifrågasatte också om ABCD projektet är ett sätt att slingra sig ifrån att göra alla andra nedskärningar som behövs i samhället. Men om det är ett verktyg för verkliga förändringar, en omställning till naturens villkor, så tycker han att det är bra.

Min uppfattning är att det var en mycket intressant eftermiddag och att Urpo fick fram Naturskyddsföreningens ställningstagande på ett mycket bra sätt. Han fick också mycket förståelse från de övriga debatttagarna.

Gösta Eriksson